

Sygn. akt VU 1155/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant st. sekr. sądowy Alicja Jesion

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 21 października 2016 r. sygn. (...)

- 1. Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy M. S. prawo do emerytury od dnia 1 września 2016 roku;**
- 2. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy M. S. kwotę 180,00 (sto osiemdziesiąt) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VU 1155/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 października 2016 roku, znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił M. S. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie wykazał wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, to jest 25 lat. Jako udowodniony organ rentowy przyjął staż pracy w wymiarze 23 lat, 6 miesięcy i 18 dni. Do stażu pracy ZUS nie zaliczył:

- urlopu bezpłatnego od dnia 1 grudnia 1993 roku do dnia 3 grudnia 1993 roku,
- pracy w gospodarstwie rolnym (...) małżeństwa K. w okresie od dnia (...) (...) roku do dnia 13 stycznia 1975 roku, ponieważ w wyniku przeprowadzonego postępowania ustalono, że wnioskodawca nie był domownikiem w rozumieniu art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników, natomiast dokumentacja znajdująca się w ZUS nie potwierdza ubezpieczenia wnioskodawcy w ww. okresie.

W odwołaniu z dnia 25 listopada 2016 roku profesjonalny pełnomocnik działający w imieniu M. S. zaskarżył powyższą decyzję, podnosząc zarzuty naruszenia prawa materialnego, a mianowicie:

- art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że ubezpieczony w okolicznościach niniejszej sprawy nie był osobą bliską dla prowadzących

gospodarstwo rolne (...) małżeństwa K., a w konsekwencji nie może zostać uznany za domownika w rozumieniu powołanego przepisu,

- art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS poprzez jego niezastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy skutkujące odmową uzupełnienia okresu składkowego ubezpieczonego o okres pracy w gospodarstwie rolnym.

W oparciu o tak skonstruowane zarzuty pełnomocnik wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania profesjonalny pełnomocnik działający w imieniu skarżącego wskazał, że ojciec ubezpieczonego po śmierci swej żony, a matki wnioskodawcy założył nową rodzinę. Pełnomocnik podniósł, że z dniem (...) (...) roku skarżący rozpoczął pracę w gospodarstwie rolnym prowadzonym przez małżonków K. w miejscowości K.. W dalszej kolejności podał, że gospodarstwo to obejmowało 12 hektarów ziemi, na której uprawiano m.in. zboże, ziemniaki i buraki. Do obowiązków wnioskodawcy należało nie tylko wykonywanie prac polowych, ale i zajmowanie się żywym inwentarzem. Pełnomocnik zaznaczył, że chociaż małżonkowie K. mieli trójkę dzieci, to jedynie syn uczęszczający do technikum pomagał im przy gospodarstwie. Podkreślił też, że wnioskodawcę łączyły z małżeństwem K. zażyłe relacje. Stworzyli oni skarżącemu dom rodzinny, traktowali go jak syna, wspólnie spędzali święta i utrzymywali kontakty także po opuszczeniu przez wnioskodawcę ich gospodarstwa rolnego. Kontynuując swój wywód, pełnomocnik wnioskodawcy powołał się na brzmienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 czerwca 2012 roku, sygn. akt III AUa 164/12, zgodnie z którym osoby pozostające w faktycznie bliskich stosunkach uczuciowych, w szczególności konkubent, wychowanek, członek rodziny zastępczej, osoby, które łączą bliskie więzi przejawiające się we wspólnym, wieloletnim prowadzeniu gospodarstwa rolnego, należy traktować jak osoby bliskie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powielając argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

M. S., urodzony dnia (...), złożył w dniu 21 września 2016 roku, wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. W informacji dotyczącej okresów składkowych i nieskładkowych wnioskodawca podniósł, że w okresie od dnia (...) (...) roku do dnia 13 stycznia 1975 roku pracował w gospodarstwie rolnym (...) małżeństwa K..

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4, informacja dotycząca okresów składkowych i nieskładkowych, k. 5 akt emerytalnych)

W zaświadczeniu z dnia 15 września 2016 roku załączonym przez M. S. do wniosku o emeryturę Wójt Gminy Ż. podał, że w okresie od dnia (...) (...) roku do dnia 24 listopada 1986 roku wnioskodawca był zameldowany na pobyt stały w miejscowości K., numer domu (...).

(dowód: zaświadczenie Wójta Gminy Ż. z dnia 15 września 2016 roku, k. 11 akt sprawy)

W zaświadczeniu z dnia 16 września 2016 roku Wójt Gminy Ż. stwierdził, że w okresie od dnia (...) (...) roku do dnia 13 stycznia 1975 roku wnioskodawca pracował w gospodarstwie rolnym położonym w miejscowości (...), którego właścicielami byli R. i S. małżonkowie K., co potwierdził na podstawie zeznań świadków.

(dowód: zaświadczenie Wójta Gminy Ż. z dnia 16 września 2016 roku, k. 12 akt sprawy)

Natomiast w zaświadczeniu z dnia 11 października 2016 roku złożonym przez wnioskodawcę na wezwanie ZUS Wójt Gminy Ż. wyjaśnił, że na podstawie art. 69 ustawy z dnia 27 października 1977 roku o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników (Dz. U. z 1977 r. Nr 32 poz. 140) składki na fundusz emerytalny rolników, rolnik

opłaca począwszy od dnia 1 lipca 1977 roku, chyba że rozpoczął prowadzić gospodarstwo rolne po tym dniu. W związku z powyższym w ww. okresie M. S. nie podlegał ubezpieczeniom rolniczym.

(dowód: zaświadczenie Wójta Gminy Ż. z dnia 11 października 2016 roku, k. 13 akt sprawy)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku organ rentowy uznał za udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 23 lat, 6 miesięcy i 18 dni. Wnioskodawca wykazał, że przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 21 października 2016 roku, k. 26 akt emerytalnych)

W okresie od dnia (...) (...) roku do dnia 13 stycznia 1975 roku M. S. pracował w gospodarstwie rolnym o powierzchni 12 hektarów prowadzonym przez R. i S. małżeństwo K.. S. K. (1) ustalił z rodziną wnioskodawcy, że w zamian za pomoc w prowadzeniu gospodarstwa rolnego będzie on traktowany jak członek rodziny. Było to związane z pogarszającym się stanem zdrowia S. K. (1) i trudną sytuacją materialną wnioskodawcy.

We wskazanym okresie wnioskodawca nie kształcił się, ukończył tylko szkołę podstawową. Wykonywał niezbędne prace polowe, mianowicie bronował, pracował przy sianokosach, żniwach, przerywał buraki, robił wykopki, siał oziminy, przygotowywał materiał siewny, pielął, kosił, zbierał siano. Po uzyskaniu prawa jazdy jeździł ciągnikiem i pługiem. W gospodarstwie nie stosowano wówczas oprysków, więc nawet stonkę trzeba było zbierać ręcznie. Ubezpieczony pracował też przy obrządki zwierząt. Wyprowadzał krowy na pastwisko, zamiatał podwórze. Zimą wnioskodawca zajmował się żywym inwentarzem – przygotowywał paszę i karmił krowy oraz młócił zboże.

Praca wnioskodawcy była istotna dla małżeństwa K., albowiem pomagał im tylko syn S. K. (2), który dodatkowo uczęszczał do szkoły o profilu rolniczym. Ubezpieczony pracował co najmniej pięć godzin dziennie. W zamian otrzymywał wyżywienie i utrzymanie. Wnioskodawca nie uzyskiwał wynagrodzenia. Po podjęciu pracy zarobkowej od dnia 14 stycznia 1975 roku nadal zamieszkiwał w domu małżeństwa K., które traktowało go jak syna. Rodzina K. i wnioskodawca darzyli się wzajemnym szacunkiem i sympatią. Wnioskodawca do chwili opuszczenia gospodarstwa rolnego, to jest do roku 1986 pomagał w wykonywaniu prac polowych. Do dziś utrzymuje kontakty ze S. K. (2).

(dowód: zeznania świadka P. C., nagranie od minuty 5:29 do minuty 15:36, zeznania świadka S. K. (2), nagranie od minuty 15:36 do minuty 26:33, zeznania wnioskodawcy, nagranie od minuty 27:11 do minuty 34:00, protokół z rozprawy z dnia 29 marca 2017 roku, k. 21v – 22v akt sprawy, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 2 lutego 2004 roku, k. 13 akt emerytalnych)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepisy dotychczasowe, o których mowa w art. 32 ustawy to przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to natomiast okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W świetle wskazanych wyżej unormowań jedną z koniecznych przesłanek do nabycia przez wnioskodawcę prawa do emerytury jest wykazanie przez niego okresu składkowego i nieskładkowego w ilości 25 lat. I na tym koncentrował się spór w niniejszej sprawie. Profesjonalny pełnomocnik działająca w imieniu M. S. stała na stanowisku, że zaliczeniu do stażu ubezpieczeniowego jej mocodawcy powinien podlegać okres od dnia (...) (...) roku do dnia 13 stycznia 1975 roku, w którym to wnioskodawca wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym prowadzonym przez R. i S. małżeństwo K. jako domownik. Z kolei organ rentowy wywołał, że brak jest podstaw do zaspokojenia roszczenia ubezpieczonego, albowiem w okresie spornym nie był domownikiem w rozumieniu przepisu art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20 grudnia 1990 roku (Dz. U. z 2016 r. poz. 277 ze zm.).

Na wstępie wskazać należy, że zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

W przedmiotowej sprawie zastosowanie ma art. 10 ust. 1 pkt 3, albowiem kwestionowany przez organ rentowy okres poprzedza dzień 1 stycznia 1983 roku, a ubezpieczony wykonywał prace w gospodarstwie rolnym na rzecz małżeństwa K. od dnia (...) (...) roku, to jest po ukończeniu 16 roku życia. Ponadto zaliczenie do stażu pracy ubezpieczonego okresu wykonywania obowiązków w gospodarstwie rolnym pozwoliłoby uzupełnić okresy składkowe i nieskładkowe do wysokości implikującej spełnienie wymagań ustawowych niezbędnych do przyznania prawa do emerytury. Powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 roku, sygn. akt III UK 172/15 wskazać należy, że użycie w treści przepisu 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 887) zwrotu „praca w gospodarstwie rolnym” musi powodować, że chodzi w nim wyłącznie o prace wykonywane na terenie tego gospodarstwa rolnego, to znaczy prace pozostające w związku miejscowym z gospodarstwem rolnym. Należy jednak w tym miejscu podkreślić, że przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o

emeryturach i rentach z FUS zawiera jedynie wskazówkę ogólną, iż przy ustalaniu prawa do emerytury, przy obliczaniu jej wysokości, uwzględnia się również przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 roku okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia. Charakter tej pracy, a mianowicie jej stałość określa art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2016 r. poz. 277 ze zm.) mający zastosowanie do domowników pozostających we wspólnocie gospodarczej z rolnikiem

Art. 6 pkt 2 powołanej ustawy statuuje pojęcie domownika, to jest osoby bliskiej rolnikowi, która:

- a) ukończyła 16 lat,
- b) pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie,
- c) stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

O uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalnych okresów pracy w gospodarstwie rolnym przed dniem 1 stycznia 1983 roku przesądza wystąpienie dwóch okoliczności. Po pierwsze, wykonywanie czynności rolniczych powinno odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej „domownika” z art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Po drugie, czynności te muszą być wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 2 marca 2016 roku, sygn. akt III AUa 1016/15).

Celem rozstrzygnięcia spornej pomiędzy stronami kwestii Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, w ramach którego dokonał analizy zgromadzonej dokumentacji i zweryfikował zeznania świadków oraz samego wnioskodawcy. Fakt pozostawania przez wnioskodawcę we wspólnym gospodarstwie domowym z rolnikiem i wykonywania pracy na rzecz małżeństwa K. w spornym okresie potwierdziły dokumenty urzędowe wystawione przez Wójta Gminy Ż.. Stosownie do art. 244 § 1 k.p.c. dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Organ rentowy nie kwestionował prawdziwości tejże dokumentacji. Ponadto z dokumentacji w aktach emerytalnych bezspornie wynikało, że wnioskodawca rozpoczął wykonywanie pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia.

Natomiast okoliczność posiadania przez wnioskodawcę wymaganego przez ustawodawcę statusu „osoby bliskiej” oraz spełnienie warunku wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, należało ustalić w drodze dopuszczenia i przeprowadzenia subsydiarnego środka dowodowego w postaci zeznań świadków. Sąd przesłuchał na wskazane okoliczności P. C. – w spornym okresie sąsiada wnioskodawcy oraz S. K. (2), który zamieszkiwał razem z ubezpieczonym i łączył pracę w gospodarstwie rolnym z uczęszczaniem do technikum rolniczego.

Z zeznań tych wynika, że wnioskodawcę łączyły z rodziną K. niezwykle bliskie więzi. Obaj świadkowie potwierdzali w swoich zeznaniach, że małżeństwo traktowało go „jak syna”. Wnioskodawca na tyle zżył się ze swymi żywicielami, że po podjęciu pracy zarobkowej nadal mieszkał z rodziną K.. Stan ten miał miejsce aż do 1986 roku, co dobitnie świadczy o tym, że między wnioskodawcą a rolnikami powstały stosunki imitujące relacje rodzinne. Dodać należy, że ubezpieczony zaprzestał kształcenia po ukończeniu szkoły podstawowej, w wyniku czego był w pełni dyspozycyjny i mógł wykonywać pracę w wymiarze znacznie przekraczającym połowę normatywnego czasu pracy. Z zeznań świadków wynikało, że wnioskodawca pracował co najmniej przez pięć godzin dziennie. Zeznania S. K. (2) jak i podawany przez świadków szeroki zakres obowiązków skarżącego wskazuje jednak, że ubezpieczony niejednokrotnie świadczył swe czynności przez 8 godzin i dłużej. Wszak wykonywał on nie tylko prace polowe, ale i zajmował się żywym inwentarzem oraz doglądał porządku w obejściu. Powierzchnia gospodarstwa rolnego rodziny K. wynosiła 12 hektarów, a pracowali na nim stale jedynie małżonkowie i wnioskodawca. S. K. (2) w spornym okresie kształcił się bowiem w technikum

rolniczym. Co szczególnie istotne wnioskodawca nie pobierał za wykonywaną pracę wynagrodzenia. W zamian za świadczone czynności otrzymywał od rolników wyżywienie i środki utrzymania.

Zeznania świadków zostały poddane przez Sąd ocenie w myśl dyrektywy zawartej w art. 233 § 1 k.p.c. Po dokonaniu wszechstronnej weryfikacji zgromadzonego materiału Sąd uznał je za przekonujące i jasne, a w konsekwencji wiarygodne i mające znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Świadkowie pomimo upływu ponad czterdziestu lat od wydarzeń mających miejsce w spornym okresie dość spójnie określili zakres obowiązków skarżącego. Ponadto wyraźnie zaznaczali oni, że łączące ubezpieczonego z gospodarzami stosunki śmiało można porównać do tych funkcjonujących w najbliższej rodzinie. Sąd dał również wiarę zeznaniom samego wnioskodawcy, albowiem nie były one sprzeczne z zeznaniami świadków. W oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe Sąd uznał, że wnioskodawca spełnił warunek sprecyzowany w art. 6 ust. 2 pkt c i należy mu przypisać status domownika

Podnieść należy, że ustawodawca nie sprecyzował definicji „osoby bliskiej”, chociaż przyznanie takiego statusu implikuje doniosłe skutki prawne. Należy zatem posiłkować się stanowiskiem doktryny i orzecznictwa. (...) to trzecia (poza rolnikiem i małżonkiem) grupa osób podlegająca ubezpieczeniu rolniczemu. Domownikami mogą być nie tylko członkowie rodziny albo również osoby niespokrewnione. (por. K. Jankowska, I. Jędrasik-Jankowska, Komentarz do ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, LexisNexis 2011). Wskazać należy, że osobą bliską rolnikowi jest osoba, która ma z nim takie więzi osobiste (rodzinne lub quasi rodzinne), które wyjaśniają przyczynę wykonywania pracy na rachunek rolnika bez wynagrodzenia z tego tytułu (Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 10 czerwca 2016 roku, sygn. akt III AUa 200/16). Za osoby takie trzeba uznać te pozostające w faktycznie bliskich stosunkach uczuciowych przejawiających się we wspólnym, wieloletnim prowadzeniu gospodarstwa domowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 24 listopada 2015 roku, sygn. akt III AUa 990/15). Materiał dowodowy jednoznacznie i wyraziście wskazuje, że wnioskodawca spełnił ww. warunki. Tym samym brak jest jakichkolwiek podstaw, aby odmówić mu przyznania statusu domownika.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał M. S. prawo do emerytury od dnia 1 września 2016 roku, to jest od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożył on wniosek o przyznanie prawa do emerytury (punkt 1 sentencji wyroku).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804), (punkt 2 sentencji wyroku).